

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ В ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЦИСТА

25 квітня 2024 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2024

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРЯ-АНЕСТЕЗІОЛОГА.....	34
Воротинцев С.І., Гриценко С.М.	
АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ІНСТРУМЕНТІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ НАВИЧОК КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ	36
Ганчева О. В., Мельнікова О. В., Грекова Т. А., Каджарян Є. В., Ісаченко М. І., Данукало М. В.,	
ФУНКЦІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ.....	38
Гейченко К.І.	
РОЛЬ КОМПЕТЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧА МЕДИЧНОГО ВНЗ У ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЦИСТА.....	39
Губарь А.О.	
ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНИХ ІНСТРУМЕНТІВ НА КАФЕДРІ ГОСПІТАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ41	
Губка В.О., Вільданов С.Р., Гайдаржі Є.І., Головка М.Г.	
ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ЗАЛКОВОГО ЗАНЯТТЯ З ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	42
Дейнега В.А.	
СУЧАСНІ ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ МЕДИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ	43
Доценко С.Я., Самура Б.Б., Чорна І.В., Кулинич Р.Л.	
СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ОФТАЛЬМОЛОГА	44
Завгородня Н.Г., Саржевська Л.Е., Безденежна О.О., Костровська К.О.,	
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ, як інструментарій підвищення якості ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ.....	46
Іванченко Д. Г., Рудько Н. П., Крісанова Н. В.	
СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ХІМІЇ	48
Каплаушенко А.Г., Самелюк Ю.Г., Фролова Ю.С.	
СТУДЕНТСЬКИЙ ХІРУРГІЧНИЙ НАУКОВИЙ ГУРТОК ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДНЯТТЯ ЗАЦІКАВЛЕНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	50
Клименко А.В., Черковська О.С., Захарчук О.В., Сиволап Д.В., Кравченко Б.С., Білай А.І., Тугушев А.С.	
ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «НЕВРОЛОГІЯ» ДЛЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НЕВРОЛОГІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ВІРТУАЛЬНОГО ПАЦІЄНТА.....	50
Козьолкін О.А., Кузнецов А.А.	
КОМУНІКАТИВНЕ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ КЛІНІЦИСТІВ: РОЛЬ ВІДЕОФІЛЬМІВ ТА НАУКОВИХ ІНТЕРВ'Ю	51
Количева Н.Л., Крупей К.С., Деген А.С.	
МЕТОДОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ КЛІНІЦИСТІВ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ.....	53
Корнієнко О.О., Рябоконт О.В., Оніщенко Т.Є., Калашник К.В.	
ПІДГОТОВКА КЛІНІЧНОГО ФАРМАЦЕВТА В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	54
Крайдашенко О.В., Свинтозельський О.О., Михайлик О.А.	
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЗА ФАХОМ «ВНУТРІШНІ ХВОРОБИ»	56
Кривенко В.І., Федорова О.П., Колесник М.Ю., Пахомова С.П., Герасименко Л.В., Качан І.С., Соколова М.В., Михайловський Я.М.	
ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ.....	57
Кривенко В.І., Михайловський Я.М.	
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ НА МЕДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ.....	58
Крісанова Н.В., Іванченко Д.Г., Рудько Н.П.,	

Викладання сучасних аспектів діагностики та лікування мозкових інсультів лікарям-інтернам зі спеціальності «Неврологія» здійснювалося з використанням технології віртуального пацієнта на платформі «Body Interact». Здобувачам було запропоновано 10 сценаріїв, які дозволяли моделювати прийняття відповідних тактичних рішень у хворих на мозковий інсульт. Дебрифінг після завершення симуляції доповнювався аналізом допущених здобувачами помилок у визначенні оптимальної тактики ведення віртуального пацієнту - це дозволило ідентифікувати причини вище зазначених медичних помилок та окреслити заходи щодо попередження у подальшій клінічній практиці.

Таким чином, аналіз допущених помилок у визначенні оптимальної тактики ведення віртуального пацієнта дозволяє удосконалити проблемно-орієнтований підхід у викладанні дисципліни «Неврологія» для лікарів-інтернів.

КОМУНІКАТИВНЕ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ КЛІНІЦИСТІВ: РОЛЬ ВІДЕОФІЛЬМІВ ТА НАУКОВИХ ІНТЕРВ'Ю

Количева Н. Л., в. о. зав. кафедри мікробіології, вірусології та імунології, доцент,
Крупей К. С., доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології,
Деген А. С., ст. викладач кафедри мікробіології, вірусології та імунології

Ключові слова: навчальний відеофільм, наукове інтерв'ю, комунікативна компетентність.

Вступ. Залучення студентів до створення навчальних відеофільмів та участі в наукових інтерв'ю для телепередач є важливою передумовою для розвитку комунікативних навичок серед майбутніх клініцистів. Ця сучасна форма практичного навчання виконує не лише роль засобу навчання, але й стимулює інші заклади вищої медичної освіти до активного розвитку навичок ефективного спілкування серед своїх студентів, а також посилює підтримку контактів між майбутніми фахівцями різних спеціалізацій.

Основна частина. В сучасному освітньому середовищі розвиток комунікативних навичок майбутніх клініцистів відбувається не лише на практичних заняттях (під час обговорення тем згідно з навчальним планом, вирішення практичних завдань, творчих кейсів тощо), але й протягом дискусій на засіданнях студентського наукового товариства, конференціях, семінарах, воркшопах на науково-популярних заходах і т. п. Ці методи навчання дозволяють студентам отримати практичний досвід взаємодії, обговорення та аргументації своїх поглядів.

У цій роботі ми розглянемо такі інноваційні підходи для розвитку комунікативних навичок студентів як розробка навчальних відеофільмів та участь у наукових інтерв'ю. Ці методи надають унікальну можливість студентам вдосконалити свої комунікативні здібності, використовуючи творчий підхід та співпрацю в команді.

Так, колектив кафедри мікробіології, вірусології та імунології ЗДМФУ залучає студентів спеціальності 222 «Медицина» до участі в розробці навчальних відеофільмів з дисципліни.

Підготовка студента до розробки навчального відеофільму передбачає кілька етапів, на кожному з яких він отримує певні компетентності, які важливі для розвитку комунікативних навичок:

1. Ознайомлення з темою та метою відеофільму. Студенти обговорюють з викладачем тематику навчального відеофільму й вносять пропозиції, після чого проводять пошук сучасної фахової літератури, наказів, положень тощо за темою відео, що надає можливість поглиблено зрозуміти мету та завдання, які вони переслідують. Цей етап сприяє розвитку аналітичних навичок та здатності до систематизації й узагальнення інформації.

2. Планування та складання сценарію. Студенти вивчають основні принципи створення сценарію, його структуру та готують план відео з усним супроводом – текстом для озвучування відеофільму викладачем. Здобувачі вчаться чітко та послідовно виражати свої думки, а також науково обґрунтовувати надані рекомендації.

3. Знімання та монтаж відео. Майбутні клініцисти отримують практичний досвід роботи з фільмування та монтажу відеоряду, що вимагає співпраці в команді під керівництвом викладача.

Протягом цього процесу студенти вчаться обговорювати свої ідеї, враховувати думки один одного, розподіляти роботу між собою і досягати спільних цілей.

4. Випуск та презентація відеофільму. Перед випуском відеофільму здобувачі – автори відеоролика разом з викладачем декілька разів переглядають змонтований відеоряд, вносять правки за необхідності та оприлюднюють його на відеохостингу. Після чого команда, що розробляла відеофільм, слідує за активністю глядачів у розділі «Коментарі» й бере участь в обговоренні поставлених запитань / зауважень / побажань.

Цей процес важливий для розвитку комунікативних навичок студента, оскільки він надає можливість вдосконалювати вербальну комунікацію, використовуючи творчий підхід та співпрацю в команді. Окрім того, створення відеофільму вимагає від студентів систематизації та узагальнення інформації, а також сприяє розвитку їхньої здатності до саморефлексії та аналізу власної роботи. Приклади навчальних відеофільмів, розроблених за участю студентів [1, 2].

Наступним ефективним способом розвитку аналітичного мислення та навичок ефективного комунікування в науковому середовищі є надання інтерв'ю в наукових програмах на телебаченні. Завдяки цьому досвіду здобувачі набувають навичок самопрезентації та створюють власний імідж як спеціалістів своєї галузі. Участь у науковому інтерв'ю підвищує впевненість у собі та підтримує довіру громадськості до молодих лікарів, що відображається на їхній професійній репутації та стимулює особистісне зростання. Окрім того, участь майбутніх клініцистів в подібних заходах надає стимул іншим здобувачам також привчатися до популяризації науки в ЗМІ.

Важливо зауважити, що долучати до такої форми комунікації необхідно студентів, які вже мають певний практичний досвід публічних виступів. Обов'язком викладача є контроль студента на всіх етапах підготовки до наукового інтерв'ю. Рекомендуємо залучати студентів до участі в тих наукових програмах, де бере участь сам викладач. Оскільки важливим психологічним аспектом є знайомство з журналістом перед бесідою. Якщо викладач добре знає журналіста, то зможе детально проконсультувати студента про можливу поведінку / стиль спілкування інтерв'юера, що значно полегшить емоційний стан під час зустрічі з ним (або заздалегідь організувати зустріч з метою знайомства та обговорення сценарію інтерв'ю).

Етапи підготовки студента до наукового інтерв'ю включають:

1. Ознайомлення з тематикою. Викладач разом з журналістом обговорює тематику інтерв'ю, його формат та по можливості ймовірні питання під час бесіди (у випадку інтерв'ю-діалогу). Студент повинен детально опрацювати матеріал за тематикою інтерв'ю і зрозуміти його сутність.

2. Підготовка запитань та аргументація відповідей. Здобувач готує відповіді на питання для обговорення, також поглиблено аналізує відповіді на ймовірні питання, які обговорює з викладачем. Важливо використовувати науково обґрунтовані аргументи та докази.

3. Тренування промови / бесіди. Здобувач репетирує інтерв'ю з викладачем перед камерою (можна зафільмувати репетицію на телефон), аналізує свої помилки після отримання конструктивної критики викладача та проводить самоаналіз виступу. Це допоможе збільшити впевненість та вміння ефективно комунікувати під час інтерв'ю.

4. Збори перед інтерв'ю. На останньому етапі підготовки студент повинен знову «пройтися» по основним питанням, переконатися, що він готовий відповісти на будь-які додаткові запитання, а також зберегти спокій і впевненість перед і під час інтерв'ю.

Приклад наукового інтерв'ю викладача кафедри та студента в рамках програми «Екофактор» на телеканалі МТМ [3].

Отже, важливість комунікативного навчання у сучасному суспільстві підкреслює необхідність розвитку вмінь та навичок щодо створення навчальних відеофільмів та участі в наукових інтерв'ю майбутніх клініцистів.

Висновки. Виходячи з вище зазначеного, пропонуємо наступне:

1. Розглянути можливість активізації розвитку комунікативних навичок студентів шляхом їх участі у розробці навчальних відеофільмів та у наукових інтерв'ю.

2. Провести наукові семінари та тренінги з аспектів публічного виступу та медійної комунікації для підготовки студентів та викладачів до інтерв'ю на телебаченні.
3. Включити в програму курсів підвищення кваліфікації «Інноваційні педагогічні технології та психологічний супровід освітнього процесу в підготовці фахівців галузі “Охорона здоров'я”» лекційні заняття щодо питань підготовки та участі у наукових інтерв'ю викладачів зі студентами.
4. Сприяти обміну досвідом з іншими освітніми закладами з метою впровадження схожих інновацій у навчальний процес.

Література

1. Крупей К. С., Кравченко Г. В., Чабан Ю. М. Дослідження мікрофлори шкіри рук, предметів методом змиву. Вивчення мікрофлори повітря методом Коха (дата – 08.06.2023). Режим доступу: <https://youtu.be/UHvvhKA08Jw>
2. Крупей К. С. Виготовлення препарату «Роздавлена крапля» / Wet-mount technique (дата – 21.10.2021). Режим доступу (тайм-код 01:33 – 03:12): <https://youtu.be/i1Gb3HcvpAU>
3. Програма Екофактор на телеканалі МТМ від 17.11.2022 р. «Як очистити непитьну воду». Спікери – ст. викладач ЗДМУ К. Крупей, студент ЗДМУ Г. Кравченко. Режим доступу: <https://youtu.be/PJAd4i2RbBI>

МЕТОДОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ КЛІНЦИСТІВ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ НА КАФЕДРІ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

Корнієнко О.О., доцент кафедри інфекційних хвороб
Рябокоть О.В., професор, завідувач кафедри інфекційних хвороб
Оніщенко Т.Є., доцент кафедри інфекційних хвороб
Калашник К.В., доцент кафедри інфекційних хвороб

Ключові слова: інфекційні хвороби, освітні технології, Body Interact, клінічне мислення.

Метою сучасної базової медичної освіти є підготовка конкурентоспроможних фахівців світового рівня, що володіють не тільки навичками критичного мислення, а й здатних використовувати можливості інформаційних комп'ютерних технологій, в тому числі й дистанційних. В сьогоденних складних політичних умовах в Україні організація якісного освітнього процесу без дистанційних технологій не постає можливим, а за педагогічним та методичним супроводом вони не мають відрізнятись від традиційних. Не має сумнівів, що викладачі всіх кафедр Запорізького державного медико-фармацевтичного університету засвоїли засоби MS Forms та MS Teams пакету Office 365 для реалізації змішаної форми навчання з повною візуалізацією у синхронному онлайн режимі [1].

На клінічних кафедрах пошук та опанування засобів для напрацювання практичних навичок постало проблемним питанням, особливо з урахуванням географічних бар'єрів. Саме тому застосування у навчальному процесі інтерактивного симуляційного обладнання – Body Interact на базі міжкафедрального тренінгового центру Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, а також обговорення клінічних кейсів, клінічних ситуаційних завдань та ін. сприяє формуванню навичок клінічного мислення. Адже формування клінічного мислення складний творчий процес, який ґрунтується не тільки на надбанні теоретичних знань, а й міждисциплінарному їх розумінні, застосуванні у певних клінічних випадках з наступним аналізом та прийняттям певних висновків. При цьому викладач має чітко усвідомлювати, що тільки від його високих професійних, педагогічних та методичних кваліфікацій залежить комунікативна складова професійних компетентностей майбутнього лікаря [2].

Якість медичної допомоги залежить від багатьох факторів і, перш за все, від кваліфікації лікарів, професійна підготовка яких починається з переддипломного етапу та надалі має безперервно супроводжувати лікарів на шляху до її підвищення.

Саме тому, на кафедрі інфекційних хвороб, не тільки здобувачі освіти, а й лікарі-інтерни та курсанти працюють в онлайн режимі з інтерактивним симуляційним обладнанням Body Interact за відповідними до клінічного профілю кафедри сценаріями [3]. Дані для входу кафедра щороку отримує через запит у керівника «Міжкафедрального тренінгового центру ЗДМФУ» який супроводжує цей тип